

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN
TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN 1.1. - 30.6.2022

Sisällys

1. KÄYTTÖTALOUS 2022.....	3
2. VARSINAIS-SUOMEN LITTO ON MAAKUNNAN KEHITTÄJÄ.....	3
3. TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUMA 1.1. - 30.6.2022.....	6
2.1 YHTEISET TOIMINNOT JA HALLINTO.....	6
2.2 ALUEKEHITTÄMINEN.....	6
2.3. MAANKÄYTTÖ JA YMPÄRISTÖ.....	8
2.4. EDUNVALVONTA JA KUNTAPALVELU	11
4.TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMA 1.1. - 30.6.2022	13

1. KÄYTTÖTALOUS 2022

KUNTARAOITTEINEN TOIMINTA						
KÄYTTÖTALOUS	TA 2022	TA2021	TA 21/22 %	TA 21/22 €	TS 2023	TS 2024
TUOTOT						
Kuntien maksuosuudet	3 899 900	3 899 900	0,0	0	3 899 900	3 899 900
Myyntituotot	60 000	69 000	-13,0	9 000	60 000	60 000
Muut tuotot	120 000	110 000	9,1	-10 000	120 000	120 000
TUOTOT YHT.	4 079 900	4 078 900	0,0	-1 000	4 079 900	4 079 900
KULUT						
Henkilöstökulut	-2 610 450	-2 556 347	2,1	54 103	-2 610 450	-2 610 450
Palvelujen ostot	-1 061 336	-1 118 636	-5,1	-57 300	-1 061 336	-1 061 336
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-58 150	-57 200	1,7	950	-57 200	-57 200
Vuokrat	-298 000	-329 000	-9,4	-31 000	-298 000	-298 000
Muut toimintakulut	-30 600	-30 600	0,0	0	-35 600	-35 600
YHTEENSÄ	-4 058 536	-4 091 783	-0,8	-33 247	-4 062 586	-4 062 586
TOIMINTAKATE	21 364	-12 883	-265,8	-34 247	17 314	17 314

Ohjelma ja hanketoiminta

Central Baltic Interreg -ohjelmien hallinnointikulut katetaan ohjelmiin liittyvien teknisten tukien rahoituksella, jolloin ko. talousarviot ovat liiton tilinpidossa omakatteisia.

Valonian ja Lounaistiedon toimintojen ja hankkeiden kustannuspaikat ovat omakatteisia ja niiden hallinnoinnissa noudatetaan seuraavia maakuntahallituksen (MH 28.5.2007 § 104) päättämiä menettelytapoja:

1. Maakuntahallitus vahvistaa vuosittain ohjelmahallinnointiin liittyvien teknisten tukien käyttö- ja toimintasuunnitelmat.
2. Maakuntahallitus käynnistää liiton hallinnoimat hankkeet ja hankkeen päättyessä sen toiminta ja tulokset raportoidaan maa-kuntahallitukselle.
3. Ohjelma- ja hanketoiminnasta laadittavissa suunnitelmissa on nimettävä vastuuhenkilöt, määriteltävä vastuunjaot, aikataulut, kustannusarviot, rahoitus ja seurannan järjestäminen.
4. Liiton alustavat sitoumukset suunnitteilla oleviin yhteisrahoitushankkeisiin kirjataan ja vahvistetaan maakuntajohtajan päätöksillä.

Seuraavassa ovat vastuualueiden johtajien raportoinnit toiminnasta 1.1.–30.6.2022 käyttösuunnitelman 2022 mukaisesti.

2. VARSINAIS-SUOMEN LITTO ON MAAKUNNAN KEHITTÄJÄ

Varsinais-Suomen liitto – paras liittolainen

Varsinais-Suomen liiton visio on aktiivinen ja uudistuskyykyinen maakunnan liitto, yhteistyökumppani ja paras liittolainen, niin sisäisesti kuin sidosryhmillekin. Työmme ytimessä on Varsinais-Suomen kehittäminen ja tulevaisuuden suunnittelu yhteistyössä kuntien, korkeakoulujen, yritysten ja järjestöjen kanssa.

Työllämme täydennämme maakunnan kehittämisen kokonaiskuvan. Tavoittemme on olla yhteistyön edelläkävijä, käynnistäjä ja alueen vahva ääni. Lupauksemme on, että kanssamme maakunnan kehittämisen kuvat piirretään valmiiksi, toteutukseen saakka.

Monipuolinen maakunnan kehittämisen edelläkävijä

Perustoiminta ja erillisyyksiköt

Varsinais-Suomen liiton kuntarahoituksella rahoitettu perustoiminta on hallinnollisesti jaettu neljään vastualueeseen: 1) aluekehittäminen, 2) edunvalvonta ja kuntapalvelu, 3) maankäyttö ja ympäristö sekä 4) yhteiset toiminnot ja hallinto. Näissä tehtävissä toimii tällä hetkellä noin 30 työntekijää.

Aluekehittäminen

Aluekehittämisen tavoite on parantaa maakunnan omatoimista ja tasapainoista kehitystä ja lisätä maakunnan kilpailukykyä. Aluekehitystyö tukeutuu maakunnan olemassa oleviin vahvuuksiin, joita ovat muun muassa osaaminen, elinkeinojen ja työllisyyden vahvistaminen sekä kestävä kehitys. Tekemällä yhteistyötä kansainvälisissä verkostoissa lisäämme maakunnan tunnettavuutta ja edistämme maakunnan roolia Itämeren alueen yhtenä keskeisenä toimijana.

Aluekehitystyö pohjautuu laajaan vuorovaikutukseen ja yhdessä tekemiseen jäsenkuntien, valtion aluehallintoviranomaisten, elinkeinoelämän ja muiden maakunnan toimijoiden kanssa. Tässä yhteistyössä maakunnan toimijat määrittelevät kehitystavoitteet ja keinot niihin pääsemiseksi ja samalla sitoutuvat omalta osaltaan niiden toteutukseen. Työkaluina aluekehittämisessä käytämme mm. EU:n rakennepoliittisia ohjelmia ja valtion erillisiä budjettimäärärahoja.

Edunvalvonta ja kuntapalvelu

Edunvalvonnan ja kuntapalvelujen tavoitteena on valvoa maakunnan etuja kansallisesti ja kansainvälisesti, toimia kuntien puolesta kuntayhteistyötä edistäen, välittää tietoa maakunnallisesti ja edistää nykyaikaista maakuntaidentiteettiä ja kulttuuria yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa.

Maankäyttö ja ympäristö

Maakunnan suunnittelun tavoitteena on maakunnan vetovoiman ja tasapainoisen kehityksen edistäminen maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti, ympäristövastuullisuus huomioiden. Tavoitteiden määrittelyssä sovitetaan yhteen kuntien kehittämistarpeet valtakunnallisten tavoitteiden kanssa. Suunnittelulla luodaan edellytykset alueen erityisarvoille rakentuvalla hyvällä asuin- ja toimintaympäristölle ja elämisen laadulle.

Maakuntasuunnitelmassa osoitetaan maakunnan tavoiteltu kehitys ja aluerakenne. Maakuntakaavoituksella täsmennetään ja toteutetaan maakunnan strategiset tavoitteet kuntakaavoitusta ohjaavaksi alueidenkäytön suunnitelmaksi. Maakunnan muuhun suunnitteluun synkronoidulla liikennejärjestelmätyöllä edistetään alueen toiminnallista rakennetta. Merialuesuunnittelulla luodaan edellytykset merialueiden kestäväälle käytölle ja meriympäristön hyvän tilan saavuttamiselle. Hankkeisiin aktiivisesti osallistumalla tuotetaan suunnittelussa tarvittavaa tietoa ja edistetään maakunnan tavoitteiden toteutumista.

Yhteiset toiminnot ja hallinto

Hallinto huolehtii viraston hallinto- ja henkilöstöpalveluista, taloudesta, kirjanpidosta, ict-palveluista, asiakirjahallinnosta ja hankinnoista. Hallinnossa valmistellaan ja kootaan maakuntahallituksen ja maakuntavaltuuston kokousten esityslistat ja pöytäkirjat sekä huolehditaan liiton talouteen liittyvistä suunnittelu- ja seurantatehtävistä.

Erillisyyksiköt

Lisäksi toteutamme meille annettuja tehtäviä erillisrahoituksella toimivien Valonian, Lounaistiedon ja Europe Direct -toiminnan, Turun ja Varsinais-Suomen Eurooppa-toimiston sekä monien hankkeiden

kautta. Toimimme myös Central Baltic Interreg -ohjelman hallintoviranomaisena ja sihteeristön päätoimipaikkana. Näissä tehtävissä toimii noin 40 työntekijää.

Valonia on Varsinais-Suomen kuntien kestävän kehityksen ja energia-asioiden asiantuntijaorganisaatio, joka toteuttaa valtionhallinnon laatimia kestävän kehityksen tavoitteita. Valonia tarjoaa palveluita kunnille ja muille julkisille toimijoille sekä yrityksille ja kuntalaisille. Yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa Valonia rakentaa kestävän kehityksen mukaista, resurssitehokasta Varsinais-Suomea, joka on rohkea, osaava ja vastuullinen edelläkävijä. Valonia kouluttaa, neuvoa, antaa asiantuntija-apua sekä koordinoi monien toimijaverkostojen työtä. Valonia kehittää toimintamalleja ja työkaluja resurssitehokkaan ja kestävän yhteiskunnan toteuttamiselle.

Hyviä, uusia ratkaisuja haetaan laajan hanketoiminnan avulla. Yhteistyön ja kumppanuuden avulla Valonia luo kehityspolkuja kestävän kehityksen toteuttamiseksi kaikissa maakunnan kunnissa. Kunnat sitoutuvat Valonian toimintaan asukasluokun perustuvien maksuluokkien mukaisesti. Suurin osa Valonian toimintojen rahoituksesta koostuu hankerahoituksesta ja kuntarahoitus toimii hankkeiden omarahoituksena. Valonian työn ohjaavana asiakirjana toimii vuoden 2021 alusta käynnistynyt Ohjelma 2030.

Lounaistieto muodostaa yhdessä liiton tietopalvelutoimintojen kanssa tietopalveluryhmän. Tietopalveluryhmään on keskitetty liiton tilastotietopalvelut, tutkimustoiminta sekä paikkatietoyhteistyö, avoin data ja siihen liittyvä tiedonhallinta. Tietopalveluryhmän keskeisenä viestintäkanavana toimii Lounaistieto.fi-alue-tietopalvelu, joka sisältää mm. tilastotietopalvelun, karttapalvelun ja dataporttaalin sekä suuren joukon muita tietopalveluja.

Lounaistiedon toimintaa rahoittavat Varsinais-Suomen liiton lisäksi Turun kaupunki, Turun yliopisto, Satakuntaliitto, Åbo Akademi ja Yrkeshögskolan Novia toistaiseksi voimassa olevan yhteistyösopimuksen perusteella.

Varsinais-Suomen liitto toimii Euroopan unionin **Central Baltic 2014–2020-ohjelman** hallinto-, todentamis- ja tarkastusviranomaisena jäsenvaltioiden (Suomi, ml. Ahvenanmaa, Ruotsi, Viro ja Latvia) toimeksiannosta. Liitto hoitaa tehtävää vuoteen 2023. Ohjelma rahoittaa rajat ylittäviä yhteistyöhankkeita Suomen (mukaan lukien Ahvenanmaa), Viron, Latvian ja Ruotsin alueella. Uuden ohjelmakauden 2021–2027 osalta jäsenvaltiot ovat antaneet Varsinais-Suomen liitolle mandaatin valmistella ohjelma-asiakirjaa ja hallintomallia.

3. TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUMA 1.1. - 30.6.2022

2.1 YHTEISET TOIMINNOT JA HALLINTO

Toiminnan painopisteet 2022

Tavoite: Selvitetään ja edistetään henkilöstön sopeutumista ja työhyvinvointia uusissa tiloissa.

- Liitossa toteutettiin tarpeisiimme räätälöity Parempi Työyhteisö -kysely huhtikuussa 2022. Kyselyn tuloksia purettiin mm. johtoryhmässä, koko henkilöstön tilaisuudessa ja vastuualueittain. Liitossa selvitetään ja pohditaan keinoja kyselyssä ilmenneiden haasteiden ratkaisemiseksi ja toimia työhyvinvoinnin lisäämiseksi.
- Uusien tilojen käytöstä ja kokemuksista on keskusteltu eri Teams-kanavilla, info tilaisuuksissa ja mahdollisia puutteita tai huomioita on voinut kirjata Teamsissä auki olevaan lomakkeeseen.
- Tiloja kehitetään jatkuvasti työntekijöiden tarpeiden ja toiveiden mukaisesti.

Tavoite: Tiedonhallintalain vaatimusten toimeenpano jatkuu vuoden 2022 aikana. Tavoitteena on laaja tiedonhallinnan kehittäminen ja kokonaan sähköiseen asiakirjahallintoon siirtyminen. Toimenpiteiden edistäminen on osa tietojohdamisen kehittämistä. Laadukas tiedonhallinta mahdollistaa tehokkaamman ja laadukkaamman toiminnan

- Tiedonhallinnan kehittämisen osalta jatkoimme prosessien ja työskentelytapojen kehittämistä.
- Otettiin käyttöön uusi asianhallintajärjestelmä kesäkuussa 2022. Se mahdollistaa kokonaan sähköisen asianhallinnan ja asiakirjojen säilyttämisen ja käsittelyn elinkaaren kaikissa vaiheissa sähköisessä muodossa.
- Laadittiin ja otettiin käyttöön uusi tiedonohjaussuunnitelma, joka tuottaa tiedon elinkaaren hallinnan ja mm. tietoturvallisuuden kannalta tarpeelliset metatiedot.
- Laadittiin tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon toimintaohje.

Tavoite: Jatketaan taloushallinnon sähköistämisen valmistelua ja taloushallinnon raportoinnin kehittämistä.

- Sähköistäminen vaatii jo käytössä olevien ohjelmien kehittämistä sekä uusien ohjelmien käyttöönottoa.
- Valmistellaan sähköisen arkistoinnin käyttöönottoa.
- Jatketaan valtiokonttorille tuotettavan talousraportoinnin kehittämistä.
- Kehitetään omaan talousraportointia.
- Jatketta taloushallinnon ohjelmistojen päivittämistä kuntien ja maakuntien uudistuneen talousraportoinnin kanssa yhteensopiviksi
- Henkilöstölle suunnitteilla talouden seurannan sisäisiä koulutuksia.

2.2 ALUEKEHITTÄMINEN

Toiminnan painopisteet 2022

Tavoite: Pää tavoitteenamme toimintavuonna on maakuntaohjelman (2022–2025) aktiivinen toimeenpano, kumppanuusyhteistyö ja yhdessä hyväksytyjen toimenpiteiden käynnistäminen.

Lisäksi tuemme tiedotuksen ja hankekumppanuuksien kautta maakunnan alueelle kohdistuvan ulkoisen rahoituksen mahdollisimman suurta osuutta. Käynnistämme osaltamme EU:n uuden 7-vuotisen ohjelmakauden 2021+.

- Maakunnan liiton aluekehitystyötä ohjaa keskeisesti valtuustokausittain laadittava ja joulukuussa 2021 hyväksytty maakuntastrategia ja sen toteuttamista edistävä maakuntaohjelma. Strategiakokonaisuutta täydennettiin kevään 2022 aikana noin parinkymmenen kumppanuusverkoston laatimilla toteuttamissuunnitelmilla. Suunnitelmat yhdistettiin ja julkaistiin ohjelmakauden käynnistystilaisuudessa Liedon Vanhalinnassa 14.6.2022.
- Ennakointiakatemian 1. ennakointi- ja profiloitokierros saatiin päätökseen ja tulokset julkistettiin 8.6 ennakointifoorumissa. Työ jatkuu temaattisilla painotuksilla.
- EU:n uusi ohjelmakausi 2021–2027 käynnistyi lopulta keväällä 2022. Ensimmäinen EAKR-rahoitushaku (Euroopan aluekehittämisrahasto) päättyi kesäkuussa 2022. EU-rahoitusta oli tarjolla 3,41 M€, rahoitushakemuksia saatiin 19 eri hankkeeseen yhteisummaltaan noin 5,8 M€.
- Rahoitukseen liittyvä koordinointi- ja hallinnointisopimus allekirjoitettiin Uudenmaanliiton kanssa.
- Ohjelmakauden 2014–2020 viimeisten varojen sitomiseksi järjestettiin kesäkuussa täydennyshakukierros, jonka avulla haluttiin varmistaa Varsinais-Suomelle osoitettujen varojen täysimääräinen sidonta. Hakemuksia saatiin 4 ja päättyneen ohjelmakauden 2014–2020 rahoitus saadaan täysimääräisesti käytettyä.
- Valmistelimme ja koordinoimme maakunnan osalta helmikuussa toteutetun valtioneuvoston ja alueen välisen aluekehittämiskeskustelun. Keskustelun teemoina olivat Saaristomeri, osaava työvoima sekä ruokaketjut. Keskustelujen tuloksena em. teemojen edistämiseen liitolle kohdentui 1 077 000 euroa alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemiseen kohdennettavaa kansallista rahoitusta.
- Kansallinen alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemisen rahoitushaku päättyi kesäkuussa 2022. Rahoitusta oli tarjolla 2,5 M€ ja rahoitushakemuksia saatiin 14 eri hankkeeseen yhteisummaltaan noin 0,850 M€.
- Alueiden matkailuelinkeinon elpymistä koskevien kehittämishankkeiden hallinnointiprosessi on loppusuoralla ja viimeisiä maksatushankkeita valmistellaan. Kokonaisuuteen liittyvä rahoituksen ja hankkeiden vaikuttavuuden ja tehokkuuden arviointikokonaisuus kilpailutettiin ja arviointityö on käynnissä (työn toteuttaa Owl Group)
- Maakunnassa jaettavan hankerahoituksen seurannan valmistelua jatkettiin. Tavoitteena on maakuntastrategiasta johdettujen portfolioiden avulla seurata ja viestiä tehokkaammin, miten rahoitus tukee strategian tavoitteita.
- Kansainvälisessä toiminnassa panostimme CPMR:n Itämerikomission ja erityisesti sen merityöryhmän toimintaan. Osallistuimme CPMR:n Political Bureauun kokoukseen maaliskuussa ja saimme kirjattua kokouksen julkilausumaan kannanoton tunnin junan edistämistä. Huhtikuun lopussa 28.4. järjestetyssä Itämerikomission merityöryhmän tapaamisessa (online) keskeisenä teemana oli rannikkomatkaillen kehittäminen.
- BSSSC:n eli Itämeren maakuntien/alueiden verkoston toiminnassa olimme mukana erityisesti nuorisoverkoston kautta. Vaikuttajakoulun kanssa yhteistyössä nimettiin kaksi nuorta edustamaan toiminnassa Varsinais-Suomea. Vaikuttajakoulun jäsen osallistui Varsinais-Suomen edustajana Norjan Drøbakissa järjestettyyn nuorten foorumiin huhti-toukokuun vaihteessa.
- Saaristotoimikunta toteutti seminaarin vierasvenesatamatoiminnan vaikutuksista omalle kunnalle ja matkailun toimialalle laajemminkin.
- D.O. Saaristomeri-Skärgårdshavet D.O. Archipelago - maakunnallinen ruoan ja elintarvikkeiden alkuperä- ja laatumerkki julistettiin haettavaksi. Pilotointikohteena ovat sesonkituotteet.

Tavoite: Uuden 2021–2027 ohjelman käynnistäminen ja ensimmäisen rahoitushaun avaaminen. Central Baltic Interreg -ohjelmakauden 2014–2020 sulkemiseen valmistautuminen ja viimeisten hankkeiden osalta maksatusten loppuunsaattaminen ja ohjelman tuloksista raportointi komissiolle.

- Kesällä 2022 komissiossa hyväksytyt rajat ylittävän Central Baltic-ohjelman painopisteinä uudella ohjelmakaudella ovat PK-yrittäjien kehittäminen, ympäristö, työmarkkinat sekä julkisen sektorin kehittäminen ja digitalisaatio. Näihin suunnattua EU-rahoitusta on käytettävissä arviolta 136

miljoonaa euroa koko ohjelmakaudella rajat ylittäviin kehittämishankkeisiin Suomen (ml Ahvenanmaa), Ruotsin, Viron ja Latvian välillä.

- Ohjelmakauden 2014–2020 hankkeita on vuonna 2022 vielä käynnissä noin 20 ja lisäksi noin 30 hanketta raportoi toiminnastaan ja tuloksistaan. Näitä hankkeita tuetaan ja raportit ja maksatukset käsitellään oikea-aikaisesti.
- Valmistauduimme kauden 2014–2020 ohjelman sulkemiseen ja siihen liittyviin lopputoimenpiteisiin kuten ohjelman loppuarviointiin ja ohjelman tuloksista ja vaikuttavuudesta tiedottamiseen.
- Ohjelmakausi 2021–2027 käynnistettiin virallisella avajaistilaisuudella.
- Ensimmäinen haku käynnistettiin ja kaksivaiheisen haun ensimmäisen vaiheen päätökset on tehty. Jatkoon valituille hakijoille annetaan tukea sekä palautetta ja hylätyille hankkeille annetaan palaute, jonka perusteella he voivat valmistautua uusiin hakuihin.

2.3. MAANKÄYTTÖ JA YMPÄRISTÖ

Toiminnan painopisteet 2022

Tavoite: Maakuntastrategian tavoitteiden ja aluerakenteen vision mukaisen kestävä ja vetovoimaisen, monikeskuksisen ja monipaikkaisen alue- ja yhdyskuntarakenteen edistäminen suunnittelua uudistamalla.

- Maankäytön ja ympäristön vastuualueella on edistetty maakuntavaltuuston joulukuussa 2021 hyväksymän Varsinais-Suomen maakuntastrategia 2040+:n sekä tuoreiden suunnitelmien – merialuesuunnitelman, maakuntakaavan ja liikennejärjestelmäsuunnitelmien – toteuttamista yhdessä maakunnan kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa.
- Uuden kokonaisuusmaakuntakaavaprosessin valmistelu on aloitettu kartoittamalla selvitystarpeita kuntien ja keskeisten sidosryhmien kanssa. Uudistaminen on aloitettu voimassa olevien maakuntakaavojen teemakohtaisen ja ajantasaisuuden arvioinnin ohjelmoinnilla. Arvioinnin avulla määritellään lopulliset selvitystarpeet. Osa selvityksistä, mm. alkuvuodesta käynnistetty viherrakennetarkastelu toteutetaan Turun kaupunkiseudun MAL-toimenpidettä maakunnallisiksi laajentamalla.
- Varsinais-Suomen ilmastotiekarttatyötä on jatkettu maankäyttösektorin tavoitteilla. Tiekartta konkretisoi kansalliset ja kansainväliset päästötavoitteet aluesuunnittelun lähtökohdiksi.
- Maakuntakaavan arvioinnin ja uudistamisen edellyttämä ajantasainen, digitaalinen kaavayhdistelmä on toteutettu yhteisen valtakunnallisen maakuntakaavan tietomallin mukaisena. Varsinais-Suomen liitto on yhdessä muiden maakuntien liittojen kanssa vuoden 2022 alusta ottanut käyttöön uuden, pilvipalveluita hyödyntävän paikkatietoalustan.
- Varsinais-Suomen liitto on jatkanut rannikonmaakuntien liittojen merialuesuunnitteluyhteistyön koordinaatioliittona. Seuraava suunnittelukierros on aloitettu hankeyhteistyöllä. Rahoitus on saatu kansainväliseen eMSP-hankeeseen, jota vetää Alankomaat ja muut partnerimaat ovat Ruotsi, Ahvenanmaa, Saksa, Puola, Tanska, Belgia ja Ranska. Hanke tukee merialuesuunnittelun ensimmäisen kierroksen arviointi- ja seurantatyötä, sekä toisen suunnittelukierroksen tietotarpeita. Hankkeessa tarkastellaan merialuesuunnittelua ilmastonmuutoksen hallinnan ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelman näkökulmista. Lisäksi on saatu rahoituspäätös MSP Green hankkeelle, jossa tarkastellaan merialuesuunnitelmien ja EU:n vihreän kehityksen ohjelman välistä suhdetta. Hankkeen toteutus alkaa marraskuussa 2022.
- Lounaistieto ja Kymenlaakson liitto laativat yhdessä merialuesuunnitelman tietomallin. Työ tehtiin ympäristöministeriön rahoituksella osana kansallista RYHTI-hanketta.

Tavoite: Yhteistyön ja maakunnan suunnittelussa ja kehityksessä tarvittavan tietopohjan vahvistaminen

- Maankäytön ja ympäristön vastualueen asiantuntijat osallistuvat maakuntakaavan ja Turun kaupunkiseudun MAL-sopimuksen toteutusta edistävien alueellisten yhteistyöryhmien toimintaan. Liitto vetää ja koordinoi Turun kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyön yhteistyöryhmää. Kevään aikana on käynnistetty joukkoliikenteen solmuvisiota, pyöräilyn tavoiteverkkoa ja Turun kaupunkiseudun itäosan tieverkkoa koskevat selvitykset.
- Alueellista junaliikennettä on edistetty usealla tasolla muun muassa osallistumalla valtakunnallisten alueellisen junaliikenteen selvityksien laadintaan. Sekä Toijalan että Turku–Uusikaupunki-radantien ja Väyläviraston kanssa on käyty keskustelua asemapaikkojen suunnittelukysymyksistä.
- SCALE UP -hankkeessa yhdessä Valonian kanssa on toteutettu Varsinais-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteita kestävästä ja vähäpäästöisestä sekä kilpailukykyisestä ja vetovoimaisesta liikennejärjestelmästä. Keväällä valittiin Sitowise Oy selvittämään 2022 alueellisen juna- ja joukkoliikenteen organisaatiomalli- ja rahoitusvaihtoehdot. Kesällä tehtiin kysely paikallisjunaliikenteen ja asemapaikkojen palvelutasosta. Vastauksia saatiin yli 3 500.
- Liitto järjesti huhtikuussa yhdessä ympäristöministeriön kanssa Alueidenkäytön kehityskuva -foorumin. Toukokuun liikenteen suunnittelufoorumin teemoina olivat asemapaikkojen kehittäminen, kävely ja pyöräily. Liitto ja Valonia olivat myös mukana kesäkuussa Turussa pidettävän ECOMM-konferenssin järjestelyissä.
- Kesäkuun lopussa osallistuttiin Scandria® Alliance -yhteistyöverkoston kanssa Connectin Europe – TEN-T Days -tapahtumaan. Lisäksi on osallistuttu Tunnin junan ja muiden suurten liikennehankkeiden suunnittelukokouksiin, valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman sidosryhmätalouksiin, Etelä-Suomen maakuntien liikennejärjestelmäyhteistyöhön, kuntien kaavaneuvotteluihin ja ELY:n vetämiin MRL:n mukaisiin kehittämiskeskusteluihin.
- Circwaste-hankkeessa on keskitytty erityisesti jätehuollon toimintojen roolin tunnistamiseen ja kehittämiseen. Hankkeessa on teetetty muun muassa selvityksiä yhdyskuntajätevirtojen määrästä ja laadusta. Lisäksi osallistutaan alueelliseen kiertotalouden kehittämis- ja edistämistyöhön.
- Digisaapas-hankkeessa on kehitetty ja hyödynnetty edelleen Virma-palveluun kerättyä tietoa kuntien virkistys- ja retkeilykohteiden sijainneista ja niiden toiminnallisuuksista. Hankkeessa on laadittu ohjeistusta kuntatoimijoille virkistysalueiden käytön edistämiseen ja kehittämiseen. Lisäksi hankkeessa on tehty tiivistä yhteistyötä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa. Tavoitteena on koota keskitetystä alueen tiedot yhteen paikkaan, joka tukee niin arkiliikkumista, retkeilyä kuin matkailuakin.
- Yhdessä Metsäkeskuksen kanssa on edistetty alueellisen metsäohjelman toteuttamista ja osallistuttu aktiivisesti sen toteuttamisohjelman toimeenpanoryhmien työskentelyyn.
- Kansallisen biotalousstrategian toimeenpanoon on osallistuttu kehittämällä alueellisia toteutussuunnitelmia yhdessä vastuuministeriöiden kanssa. Liitto on osallistunut myös kiertotalouden kansalliseen green deal -yhteistyöhön.
- Varsinais-Suomen alueidenkäytön yhteistyöryhmä kokoontui kaksi kertaa. Varsinais-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelman seurantaryhmä kokoontui tammi- ja kesäkuussa. Turun kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyön kokouksia oli neljä ja maankäytön yhteistyöryhmien kokouksia kaksi.
- Maankäyttöjaosto kokoontui alkuvuonna neljä kertaa. Maankäyttöjaosto ja maakuntahallitus ovat käsitelleet yhteensä 41 (19+22) vastuualueella valmisteltua lausuntoa/asiasa.
- Varsinais-Suomen maakunnallinen ilmastovastuujasto kokoontui kaksi kertaa. Tammikuun kokouksessa keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelman päivitystä, kesäkuun kokouksessa maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaa, tavoitteita ja toimenpiteitä.
- Alueellinen liiton koordinoima suurpetoneuvottelukunta kokoontui kerran.
- Varsinais-Suomen kulttuuriympäristöryhmä on kokoontunut kolme kertaa. Kokouksissa on käsitelty muun muassa rakennusperintöavustuksia, ajankohtaisia rakennussuojelukysymyksiä sekä rakennus- ja arkeologisen kulttuuriperinnön tietomallia.

- Varsinais-Suomen liiton edustaja on jatkanut Kuhankuonon retkeilyreitistö- ja virkistysalueyhdistyksen sihteerinä. Keskeiset tehtävät ovat liittyneet uudistettavan retkeilykartan ja reitistön sivustojen päivittämiseen sekä yhdistyksen toteuttaman hankkeen läpivientiin. Hankkeessa kehitetään muun muassa reitistön kävijäseurantaa.

Valonian toiminnan painopisteet 2022

Tavoite: Ohjelma 2030 toimeenpano kuntien kanssa

- Helmikunnat -hankkeen luonnonhoitotyöt sekä niihin liittyvä asukasviestintä kuntien kanssa ovat edenneet aktiivisesti.
  - Lumoa yhteistyönä -hankkeella on saatu toisen asteen opiskelijoita ja työllistettyjä mukaan luonnonhoitohankkeiden toteutukseen ja niistä viestintään – onnistuminen viestinnän kuntayhteistyössä uudennaisella yhteistyömallilla, opiskelijoiden tekemät sisällöt hyvin esillä useiden kuntien kanavissa, sekä sosiaalisessa mediassa että esimerkiksi asukaslehdissä.
- Kuntien energiansäästötyö etenee erityisesti Hinku-kunnissa ja valtaosa niistä valmistelee kuntien energiatehokkuussopimukseen (KETS liittymistä). Vuoden loppuun mennessä arviolta neljä kuntaa on toimittanut liittymisdokumentit Motivaan. Kunnille on järjestetty yhteisiä tietoiskuja liittymisdokumenteista ja raportointilomakkeista sekä BF avustuksista/ tuista.
- Valonia on entisestään vahvistanut Varsinais-Suomen kunnille suunnattua asiantuntijatukea ilmastotyössä. Kevään 2022 aikana Valonian asiantuntijat olivat mukana kahdeksan kunnan ilmasto- ja ympäristöohjelmien tai niiden päivittämisen suunnittelussa ja toteutuksessa, jonka lisäksi käynnistettiin yhteisprosessi pienimmille kunnille. Tarve kunnan ilmastotyön kokonaisvaltaisempaan koordinointiin on tunnistettu myös pienimmissä kunnissa, joissa resurssit tavoitteelliseen ilmastotyöhön ovat erityisen rajalliset. Pienten kuntien ilmasto-ohjelmatyöprosessiin kutsuttiin 10 pienintä kuntaa mukaan. Siihen liittyivät Aura, Koski TL, Marttila, Pöytyä ja Sauvo.
- Kuluttajien energianeuvonnan kysyntä on kasvanut keväästä lähtien ja kiihtynyt vähintään kolminkertaiseksi elokuussa. Kysymyksiä tulee eniten sähkönsopimuksista ja sähkönsäästöstä.
- Kuntien ja yritysten ilmastoyhteistyötä on viety eteenpäin monessa kunnassa. Alkuvuodesta järjestettiin yrityskoulutuksia kuudessa kunnassa. Lisäksi kuntien ja yritysten ilmastoyhteistyön mahdollisuuksista on käyty aktiivista keskustelua yritysneuvojien kesken ja osana kuntien ilmasto-ohjelmajärjestelyjä.
- Valonia toteutti Turun kaupunkiseudun kuntien MAL – toimenpiteenä pyöräpysäköintiohjeistuksen kunnille, yrityksille ja taloyhtiöille keväällä. Vuoden aikana on tuettu kuntia kävelyn- ja pyöräilyn edistämiseksi, tavoitteena lopulta kunnan kävelyn- ja pyöräilyn edistämishjelma. Vuonna 2021 Fölin kanssa yhteistyössä aloitettua fölikaveritoimintaa laajennettiin Kaarinaan, Lietoon, Naantaliin ja Raisioon.
- Paikallisjunaliikenteen suunnittelua on edistetty Scale-Up-hankkeessa yhteistyössä radanvarsikuntien kanssa. Kesäkuussa toteutettiin sähköinen asukaskysely paikallisjunaliikenteen toivotusta palvelutasosta ja asenteista paikallisjunaliikennettä kohtaan. Vastauksia saatiin yli 6000 kpl.
- Valonia on auttanut kuntia ulkopuolisen rahoituksen saamisessa, kommentoimalla ja avustamalla hakuvaiheessa ja valmistelussa. Ainakin viisi kuntaa on saanut työn tuloksena ulkopuolista rahoitusta kestäväyyden tekemiseen kunnassa.
- Kunnat ja muut julkiset hankintayksiköt ovat saaneet apua kestävien hankintojen kehittämiseen Valonian (osana kansallista Keino-osaamisverkostoa) tarjoaman neuvonnan, sparrausten, vertaisverkoston ja infojen myötä. Kunnat ovat aktiivisesti esittäneet toiveita toiminnan jatkoon.
- Yhteistyö luonnon monimuotoisuus asioissa on laajentunut. Hyppäränharjun METSO-yhteistoimintaverkosto -hanke on ollut hyvä alusta kehittää yhteistyötä, muun muassa metsäasioissa.
- Purokunnostuksia on jatkettu Helmi- ja PUUJALKA-hankkeissa ja uusia toimijoita on saatu mukaan kunnostusten toteutukseen. Käynnistettiin keväällä uusi Pienvesi-Helmi hanke, jossa toteutetaan pienvesikunnostuksia ja kehitetään pienvesiosaamista valtakunnallisella yhteistyöllä.
- Valuma-alueiden vesien hallintaa on kehitetty PUUJALKA-hankkeessa erityisesti Salon ja Turun kaupunkien kanssa, aloittamalla kaupunkien omistamilla alueilla soiden ennallistaminen.

- Käynnistettiin Tieto käyttöön, hiili peltoon (Hiilipelto) -hanke ja avattiin ilmoittautuminen Hiilipelto-pienryhmäneuvontaan. Hanke on saanut hyvän vastaanoton viljelijöiden keskuudessa ja ryhmät käynnistyvät lokakuun lopussa.
- Samalla tarjottu tukea eri viranhaltijoille kunnissa sekä monenlaisissa hankkeissa esim. osallisuuteen liittyen, sekä viestintämateriaalia kuntien hyödynnettäväksi. On käynnistetty säännölliset kuntatapaamiset ja kehitetty seurannan työkaluja.

2.4. EDUNVALVONTA JA KUNTAPALVELU

Toiminnan painopisteet 2022

Tavoite: Proaktiivinen, suunnitelmallinen ja ajantasaiseen tietoon perustuva edunvalvonta.

- Edunvalvontatavoitteita on edistetty yhteistyökumppaneiden kanssa ja valmistautuminen vuoden 2023 eduskuntavaaleihin on aloitettu. Varsinais-Suomen hallitusohjelmatavoitteet hyväksyttiin maakuntahallituksessa toukokuussa.
- Etelä-Suomen viiden maakunnan yhteistyön vahvistaminen on käynnistetty. Varsinais-Suomi toimii puheenjohtajamaakuntana ja yhteistyön vetäjänä vuonna 2022. Yhteistyötä EU-edunvalvonnassa kehitettiin keväällä Brysseliin suuntautuneella vaikuttamismatkalla. Etelä-Suomen maakunnat valmistautuvat hallitusohjelmavaikuttamiseen yhteisillä tavoitteilla.
- Kuntajohtajakoukset käynnistyivät maaliskuussa. Kevään kuntajohtajakouksissa keskityttiin erityisesti työllisyyspalvelu-uudistukseen. TE-uudistuksen lähtökohdista Varsinais-Suomessa laadittiin selvitys kuntien käyttöön.
- Saaristomeri-ohjelman hot spot -tiekartatyöhön tavoiteltiin konkreettisia uusia toimenpiteitä. Tiekartta valmistui ELY-keskuksessa kesäkuussa. Tiekartan toimenpiteet ovat pohjana vaikuttamistyölle jatkossa.
- Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru teki päätöksen Kansallisen lääkekehityskeskusten perustamisesta Turkuun. Lääkekehityskeskusten rahoituksen takaamiseksi vaikuttamistyö jatkui.
- Euroopan laajuisen liikenneverkon, TEN-T asetusuudistukseen vaikutettiin kansallisella ja EU-tasolla. Tunnin junan oikoratalinjauksen on saatu näkyville TEN-T karttoihin, mutta oikoratalinjauksen asettaminen laajennetulle ydinverkolle uhkasi siirtää Tunnin junan toteuttamisen tavoitevuoden vuodesta 2030 vuoteen 2040.
- Tunnin juna menestyi Euroopan unionin CEF-rahoitushaussa. Kupittaa-Turku kaksoisraide ja Turun ratapiha saivat EU-tukea 23 miljoonaa euroa.
- Edellisenä vuonna käynnistettyä kuntakierrosta jatkettiin Auraan, Ruskolle, Kemiönsaareen ja Maskuun.
- Kansanedustajaryhmä uudelleen järjestäytyi. Puheenjohtajaksi valittiin Vilhelm Junnila sekä varapuheenjohtajiksi Saara-Sofia Sirén ja Aki Lindén.
- Vaikuttajakoulun 6. vuosikurssi käynnistyi. Mukaan valittiin 28 varsinaissuomalaista nuorta.

Tavoite: Päätöksenteon tietoperustan vahvistaminen vaikuttavia tietopalveluja tarjoamalla, tiedon saatavuuden ja yhteen toimivuuden edistäminen sekä avoimen tiedon ja paikkatiedon verkostoyhteistyön kehittäminen.

- Avoimen tiedon verkoston toimintaa kehitettiin tuomalla toimintaan mukaan uusia toimijoita ja laajennettiin toimintaa alueellisesti.
- Kuntien välistä paikkatietoyhteistyötä edistettiin perustamalla kuntien paikkatietoasiantuntijoiden verkosto yhdessä maankäytön vastualueen ja Valonian kanssa.

- Lounaistieto osallistui Turun yliopiston paikkatietoalan koulutuksen toteuttamiseen omalla asiantuntijuusalallaan.
- HAME-tietomallin ylläpitoa ja hallintaa jatkettiin yhdessä maakuntien liittojen ja ympäristöministeriön kanssa.
- Lounaistieto toteutti maakunnallisen palvelupistetietokannan ja siihen liittyvät avoimet rajapinnat kuntien käyttöön.
- Lounaistiedon tilastopalvelua markkinoitiin kunnille osana liiton kuntakierrosta.
- Lounaistieto osallistui Maanmittauslaitoksen vetämän Location Innovation Hub -hankkeen valmisteluun sekä valtakunnallisten RYHTI- ja TiHA-hankkeiden toteutukseen.

Tavoite: Nykyaikainen, vuorovaikutteinen ja aktiivinen kaksikielinen viestintä. Maakunnan vetovoiman ja kiinnostavuuden lisääminen.

- Keväällä 2022 otettiin käyttöön liiton uutiskirje, joka on suunnattu erityisesti kunnille ja muille sidosryhmillemme. Kirje ilmestyy 4–5 kertaa vuodessa, ja vastaanottajia on noin 1 000.
- Verkkosivujen käyttöönotto on jatkunut kouluttamalla liiton asiantuntijoita verkkosivujen sisällöntuotantoon. Lisäksi on edelleen kehitetty sivuston toiminnallisuutta sekä aloitettu sivuston kieliversioiden läpikäynti ja kääntäminen.
- Liiton uutta sisäistä kuvapankkia on työstetty tavoitteena avata se kaikille syksyllä 2022.
- Koronavuosien jälkeen on viestinnässä otettu aktiivisempi rooli verkostoissa kuten maakunnan kuntien viestintävastaavat, kauppakamarin markkinointi- ja viestintävaliokunta, maakuntien viestijät.
- Muun rinnalla on toteutettu normaalia päivittäisviestintää eri kanavissa ja tiedotettu mm. maakuntahallituksen ja maakuntavaltuuston kokouksista.
- On toteutettu opetus- ja kulttuuriministeriön kuntien kulttuuritoimintalain mukaista alueellista kehittämistehtävää (Varsinaista kulttuuria) hankemuotoisena.
- Suomen Kotiseutuliiton maakunnallinen kokous järjestettiin yhteistyössä Kotiseutuliiton kanssa ja se keräsi paikalle laajan joukon paikallisia kotiseututoimijoita.
- Aurora-mitali 2022 myönnettiin Tuula ja Harri Gustafssoneille Mathildedalin ruukkialueen pitkäjänteisestä kehittämisestä. Ehdotuksia mitalin saajaksi kerättiin osallistamalla maakunnan asukkaat mukaan prosessiin. Mitali jaettiin perinteisellä liiton vuosivastaanotolla 10.5.

4. TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMA 1.1. - 30.6.2022

13

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2022 - 30.06.2022

	Budj 2022	Toteutuma 2022 01-06	Poikkeama summa	Käyttö- %
Yhteensä				
00002 KÄYTTÖTALOUS				
00500 TALOUS				
33000 TOIMINTATUOTOT				
33010 MYYNTITUOTOT				
3006 Jäsenkuntien maksuosuudet	3 899 900	1 949 955,00	1 949 945,00	50,0
3015 Muut myyntituotot	60 000	14 407,66	45 592,34	24,0
33010 MYYNTITUOTOT	3 959 900	1 964 362,66	1 995 537,34	49,6
33300 TUET JA AVUSTUKSET	20 000	23 299,61	-3 299,61	116,5
33400 MUUT TOIMINTATUOTOT				
33420 Muut tuotot	100 000		100 000,00	
33400 MUUT TOIMINTATUOTOT	100 000		100 000,00	
33000 TOIMINTATUOTOT	4 079 900	1 987 662,27	2 092 237,73	48,7
34000 TOIMINTAKULUT				
34010 HENKILÖSTÖKULUT				
34050 Palkat ja palkkiot				
4000 Maksetut palkat ja palkkiot	-2 085 083	-976 985,72	-1 108 097,28	46,9
4060 Jaksotetut palkat ja palkkiot	-5 500		-5 500,00	
4265 Henkilöstökorvaukset		14 577,52	-14 577,52	-100,0
34050 Palkat ja palkkiot	-2 090 583	-962 408,20	-1 128 174,80	46,0
34100 Henkilösivukulut				
34110 Eläkekulut	-460 679	-223 209,44	-237 469,56	48,5
34150 Muut henkilösivukulut	-59 188	-25 232,78	-33 955,22	42,6
34100 Henkilösivukulut	-519 867	-248 442,22	-271 424,78	47,8
34010 HENKILÖSTÖKULUT	-2 610 450	-1 210 850,42	-1 399 599,58	46,4
34300 PALVELUJEN OSTOT				
34320 Muiden palvelujen ostot	-1 061 336	-490 805,33	-570 530,67	46,2
34300 PALVELUJEN OSTOT	-1 061 336	-490 805,33	-570 530,67	46,2
34500 AINEET, TARVIKKEET JA TAVA				
34510 Ostot tilikauden aikana	-58 150	-31 649,96	-26 500,04	54,4
34500 AINEET, TARVIKKEET JA TAVA	-58 150	-31 649,96	-26 500,04	54,4
34800 MUUT TOIMINTAKULUT				
34810 Vuokratkulut	-305 000	-140 681,11	-164 318,89	46,1
34820 Muut kulut	-23 600	-1 827,58	-21 772,42	7,7
34800 MUUT TOIMINTAKULUT	-328 600	-142 508,69	-186 091,31	43,4
34000 TOIMINTAKULUT	-4 058 536	-1 875 814,40	-2 182 721,60	46,2
34999 TOIMINTAKATE	21 364	111 847,87	-90 483,87	523,5
37000 POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
37100 Suunnitelman mukaiset pois	-134 999		-134 999,00	
37000 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-134 999		-134 999,00	
39750 LASKENNALLISET ERÄT				
39765 Luontoisedut				
39750 LASKENNALLISET ERÄT				
39999 TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄ	-113 635	111 847,87	-225 482,87	-98,4